

वन विभागांतर्गत शासकीय योजना / कार्यक्रम व पायाभूत विकासात्मक कामे इत्यादींचे भूमिपूजन / पायाभरणी / शुभारंभ / उद्घाटन समारंभाच्या वेळी मान्यवर व्यक्तींसमवेत व त्यांच्या उपस्थितीत समाजातील दुर्बल व्यक्ती व वन विभागांतर्गत उत्कृष्ट काम करीत असलेल्या अथवा सेवानिवृत्त वर्ग ३/वर्ग ४ कर्मचाऱ्यांना उद्घाटनाचा मान देणे.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्र. एफडीएम-२०१५/प्र.क्र. २३५/फ-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- ०२ डिसेंबर, २०१५

प्रस्तावना :-

सर्वसामान्य जनतेच्या सामाजिक आणि आर्थिक प्रगती व उन्नतीसाठी आणि एकंदरीत व्यापक हितासाठी अनेक योजना / कार्यक्रम आणि पायाभूत विकासाची कामे राज्य शासनामार्फत हाती घेतली जातात. अशा कामांची आणि योजनांची विस्तृत माहिती संबंधित भागातील आणि स्थानिक लोकांना होण्यासाठी या योजना/कामांची पायाभरणी/शुभारंभ/ उद्घाटन मा.मंत्री/राज्यमंत्री, लोकप्रतिनिधी किंवा सन्माननीय व्यक्ती यांच्या शुभहस्ते करण्यात येते.

दुर्बल आणि गरीब माणसाला केंद्रबिंदू समजून आणि अशा लोकांचे हित नजरेसमोर ठेऊन शासनामार्फत अनेक विकासाच्या योजना आखल्या जातात. अशा योजनांचे उद्घाटन दुर्बल/गरीब व्यक्तींच्या हस्ते झाल्यास शासनाचा अशा योजनांची अंमलबजावणी करण्यासंदर्भातील उद्देश परिणामकारकरित्या जनसामान्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी मदत होईल. शासन हे गरीबांसाठी काम करणारे असल्याचा संदेश लोकांसमोर प्रकर्षाने जाऊ शकेल.

वन विभागांतर्गत वर्ग ३/वर्ग ४ मध्ये कार्यरत किंवा सेवानिवृत्त कर्मचारी विशेषतः वनरक्षक, वनपाल, सर्व्हेक्षक, क्षेत्र सर्व्हेक्षक, वनमजूर, शिपाई आणि तत्सम संवर्ग हे आघाडीवरील (Frontline) काम करणारे कर्मचारी आहेत. अशा कर्मचाऱ्यांपैकी काही कर्मचाऱ्यांनी शासकीय नोकरीमध्ये उत्तमप्रकारे सेवा बजावून आपल्या कामाचा आदर्श इतरांसमोर ठेवलेला असतो. अशा कार्यरत किंवा सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांना सन्माननीय व्यक्तींसमवेत विकास कामांच्या उद्घाटनाच्या वेळी सामावून घेतल्यास, सेवेमध्ये कार्यरत असलेल्या सर्वच कर्मचाऱ्यांमध्ये चांगला संदेश पोहोचण्यास मदत होऊ शकते. आपल्या कामाची पावती सेवानिवृत्तीनंतर देखील मिळू शकते असा विश्वास त्यातून निर्माण होऊ शकेल. त्यातून सेवेतील कर्मचाऱ्यांना काम करण्यास अधिक उत्साह आणि प्रेरणा मिळेल. परिणामतः शासकीय कामकाज अधिक लोकाभिमुख, गतीने, कार्यक्षमतेने आणि जनतेला उत्तरदायी होण्यास मदत होईल.

उपरोक्त बाबींचा विचार करून त्या संदर्भातील प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन परिपत्रक :-

प्रस्तावनेत नमूद बाबी विचारात घेऊन वन विभागांतर्गत शासकीय योजना / कार्यक्रम व पायाभूत विकासात्मक कामे इत्यादींचे भूमिपूजन / पायाभरणी / शुभारंभ / उद्घाटन करतेवेळी मान्यवर व्यक्तींसमवेत त्यांच्या उपस्थितीत समाजातील दुर्बल व्यक्ती आणि उत्कृष्टपणे सेवा बजावलेल्या कार्यरत/सेवानिवृत्त वर्ग ३/वर्ग ४ कर्मचारी यांना उद्घाटनाचा मान देण्यासंदर्भातील प्रस्तावास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

वन विभागांतर्गत स्थानिक, तालुका, जिल्हा, विभाग आणि राज्यस्तरावर होणाऱ्या समारंभाच्या वेळी या संदर्भातील आयोजकांनी दुर्बल/गरीब व्यक्ती आणि कार्यरत/सेवानिवृत्त वर्ग-३/वर्ग-४ कर्मचारी यांची निवड करावी. दुर्बल/गरीब व्यक्तीची निवड दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींच्या यादीमधून करावी व त्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून खात्री करून घ्यावी. अशी निवड करताना संबंधित व्यक्तीविरुद्ध किंवा कार्यरत/सेवानिवृत्त वर्ग-३/वर्ग-४ कर्मचाऱ्याबाबत कोणत्याही प्रकारच्या प्रतिकूल बाबी/ विभागीय चौकशी असू नये, याबाबत देखील खात्री करण्यात यावी. तसेच समारंभाच्यापूर्वी यासंदर्भातील माहिती संबंधित व्यक्तीला देऊन त्यांची सहमती प्राप्त करावी. त्याचप्रमाणे अशा व्यक्तीस कार्यक्रमाच्या ठिकाणी सन्मानपूर्वक बोलावून त्यांची बसण्याची व्यवस्था योग्य ठिकाणी करण्यात यावी. त्याचबरोबर निमंत्रण पत्रिकेत प्रमुख उद्घाटक आणि उपस्थितांच्या नावांचा उल्लेख असल्यास, त्यामध्ये अशा व्यक्तीचे नाव समाविष्ट करावे.

उद्घाटन/पायाभरणी समारंभाच्यावेळी सन्माननीय व्यक्तींबरोबर दुर्बल किंवा सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांना सामावून घेणे याचा अर्थ मुख्य समारंभाच्या वेळी फित कापणे/ श्रीफळ वाढविणे इत्यादी कार्यक्रम सन्माननीय व्यक्तीच्या हस्ते पार पाडणे अभिप्रेत आहे. परंतु, असा कार्यक्रम होत असताना वर नमूद व्यक्तींना देखील समाविष्ट करून घेणे आणि त्यांना देखील फित कापणे / श्रीफळ वाढविणे अशा स्वरूपाच्या कार्यक्रमात सहभागी करून घेणे अपेक्षित आहे.

या संदर्भात कार्यवाही करीत असताना शासकीय कार्यक्रमांना लोकप्रतिनिधींना आमंत्रित करणे व त्यांचे नाव निमंत्रण पत्रिकेत छापणे इत्यादी संदर्भात सामान्य प्रशासन विभागाचे परिपत्रक क्रमांक : विमंस-२०१३/प्र.क्र. ६७/१८ (र. व का.) दिनांक २७.०७.२०१५ आणि सामान्य प्रशासन विभागाचे परिपत्रक क्रमांक : विमंस-२०११/प्र.क्र. ४९/११/१८ (र. व का.) दिनांक २७.०२.२०१३ आणि अन्य वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन परिपत्रकातील मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन होणार नाही याची कटाक्षाने काळजी घ्यावी.

वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

सदर शासन परिपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २४६-र. व का. दिनांक २४.०९.२०१५ रोजीच्या अभिप्रायाच्या अनुषंगाने शासनाच्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१२०४१४१८०७३७१९ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डी.एल. थोरात)
सहसचिव (वने)

प्रत :-

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. अपर मुख्य सचिव (र.व का.) सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

४. अपर मुख्य सचिव व मुख्य राजशिष्टाचार अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. खाजगी सचिव, मा. मंत्री (वने) कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई
७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर
८. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
९. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. सर्व प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, वनभवन, नागपूर
११. सर्व अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
१२. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) सर्व
१३. मुख्य वनसंरक्षक तथा उपमहासंचालक, सामाजिक वनीकरण (सर्व)
१४. उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण (सर्व)
१५. वनसंरक्षक (सर्व)
१६. उप वनसंरक्षक (सर्व)
१७. निवड नस्ती, कार्यासन फ-५, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.